

Concours Toubou

Les actualités du Concours Toubou 2020 (texte en Tudaga)

Aū arbiyinā : MAHAMAT AB-DELKERIM (Texte en Tudaga)

čû yê čûo.

Yum ôllua 10/01/2020 kara Kukür Tûbu yerči, aya N'Djamena du. Gorongor yê môdi yê togus. Anna budi mundu leo, murta yusu (80) kora. Kôi turo, čer hunā Centre Al-Mouna čindi, to di togus. Tûdusia-ã du čû du kara čî, ôllua-ã dûnogi yê sû-bud-ã dûnogi yê. Kôi to di tudaga yê dazaga yê du ôwuri kadihi karayuo. Anna karayhitia hoo yê gurnada

Ôwonni lôko kara čî Centre Al-Mouna du kîtaba yila šiša mundu kasuga čûo : Tudaga yê dazaga yê čûo. Kîtaba taa anna čidakâ tigirdu ni čepu čoopi. Ôwonni yunu budi gali turo čî, čer hunā « WIFI Concours » čindi.

WIFI a du anna karayindî čûkâ kîtaba yê bîdiyo yê appa tuda-ga yê dazaga yê têlefun hunda du hakindi, gûrso čubunú.

Anna karayindâ, arba ka hunda du karayindi, arbiyindî, kara to du, waha ndoduri karadii yê dahu du arbidi yê yibedini (Concours de lecture et de dictée). Taa waha ndoduri arbidi yibedini (Concours de rédaction).

Lamar bui-ĩ yum ôllua 14 ôburi njûnjuu-ĩ yibedini, kiši čabuu bui-ĩ du (auditorium). Anna 18 gubuda, mèdi arbiyindâ gunna du gala, tudagaa-ã yê dazagaa-ã yê kunjo hakindi, anna ndurâ buya agasu-ã du čûkâ gubugi-ĩ.

Nû kükûr-ã anna budi mundu dahu čojo. Ka hundâ yuûa-ã du adaga hundâ arbiyindi ni karayindi ni. Toi yingaldu nû didi morčundú.

ALLA ka ndurâ gubia kendu tendu !

Les actualités du Concours Toubou 2020

AŪ urruyima AHMAT GUIHINI
(Texte en Dazaga)

Kūkur tūbu sahagan dûba cûu ye dîgem ña (Concours Toubou 2020), yum 10 ôwuri nûnju ña yerci.

Amma budi mundu irdu urrudindu (murta usuu gora) ni karayindu.

Amma ta duro ayă na cikii, adiya na cikii yoo ijaa na cikii.

Mara kaaga aguzuu (03) ginna êlifa ye guramer dazaga ña ye karayindi. te di wuddi, yum ôwuri turonu dugusa murta aguzuu sã turonu curukuū, Petit concours jeyindu. Yum turonu ôwuri nûnju ña tigisuū, Concours buū jeedi huma hikindu.

Ôwuri nunju ña dugusa tûdusuu curukū (07/02/2020), amma Petit concours daha

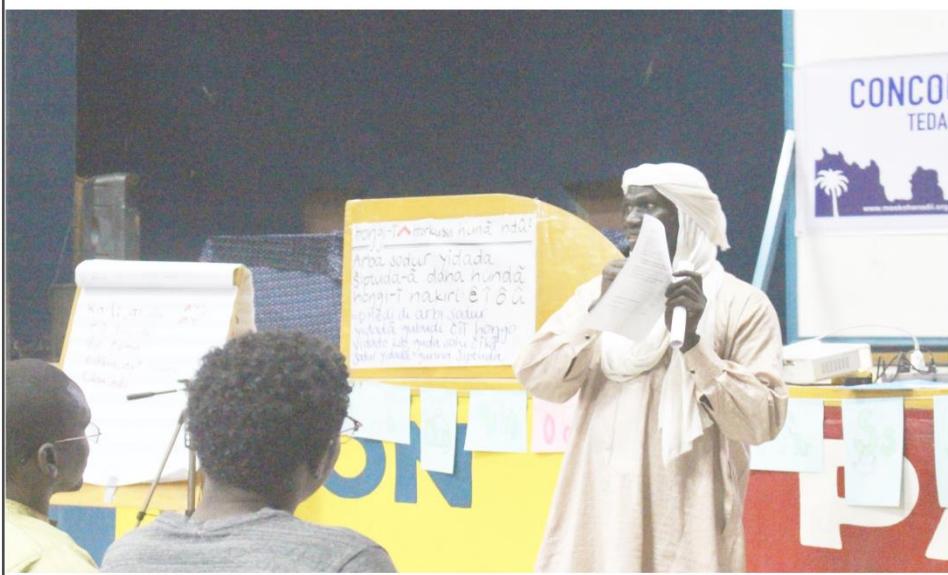
gali di cûdojinda tamana ni, bini ize ai ôljuā ôwuri nûnju ña dugusa murdom sã tu-

zoo cahuna ai daha aka hundaa goyindigi.

hundaa goyindigi.

Amma irdu karayinda unnu mëda budi urruyindii cikii. Yoo mëda ta ginna tiga ada internet daha cikaa duro mü-kurde. Tigaa ta :

www.dazaga.org,
www.moskohanadji.org
yoo yegaa WhatsApp duro na cikii : **Concours Toubou 2020 ye Yege dazaga ña.**

Les actualités du Concours Toubou 2020 : impressions des participants

BRAHIM ABAKAR BRAHIM

(Texte en Tudaga)

Ngo tani gubudi kara tuda-gaa-ã karanurdo yugonnâá, yi-na arbidindã ; galigodi dahu yobuú.

Nû aya tiri karanurâ galigodi dahu yobaar. Ôwonni, arbidi-ã kuyo yohu njeni. Nîzuru lanurâ, amba hunâ bui. Karanumo yu-gonnoó dahu maú; karanuwo dahu maï.

1- Ka-ã ngo lôko nuro karanumâá mazî yê nû niri karanuma yê du ñga koo di duruû ?

ngo lôko karanurdâá, anna yunu yuhatî dahu maarû. Nû lôko karanurâ yibedi hiktiyi.

2- karadi-ã arbaa-ã kuya yee tusa ñga koo di duruû ?

Ngo lôko karanurdo yugon-nâá, hananurû narkadu yiberniri; nû lôko karanurâ du yina šîsa čôu ñîzar.

3- Tudaga-ã nû arbidindî čûkâ, ñga koo di duruû ?

Du amba bui čî duraar. Ka nuâ du yibenîe tohoo, ko gudi aya tamo tohi. Aü tudo nuro kugî hi ka nduâ du ôsuri numa yibenuû yeï.

TAR MAMAR ARUM

(Texte en Dazaga)

Kükur Dazaga ye Tudaga ye daa nûjurugi.

Ôwolu - Ini tani dau muruu kükur ai Dazaga ye Tudaga ye

daa yeyintirii jikuu ai mire ini buru gali. Înni jillan nu gali? Zeke gallu tiriši nturu kui nakiri-gire geyintirii jiki. Ña tiriši nturu kui nakiriga ? Te mire tiriši nturu sopur cêyijoo sîri nturu danni. Tiriši numa soom curuwoo sîri huma danni. Te jillan nu tiriši nturu daa kükur geyintiroo re amma gañetaa (nijayintaa) ru ini addi yentiroo au kuri nîye danna na yercineere geyij. Au te tigisoo tiriši nturu fukur dîdir ni runtirii na jiki, karantirii na jiki tigisoo tara amma tiriši nturu rontar tîdir ni, dau nturu rontir tîdir ni.

Nûncuu ña - Tara unnu Dazaga ye Tuda ye ginna cabdini kükur tiriši nturu Dazaga-u ye Tudaga-u ye geyintirii jikuu ai ini buru gali. Tiriši nturu na fu-kur şanaf (biri) nturu na fukur tîdir. Awini amma kuira lau ru cika na tara ini nturu dîlli fukur tîdir guro anayintigi.

Te mire ini buru gali tiriši num fum tarjoo mire ini buru gali. Unnu înni na (example) Furâse ye Angile ye Araja ye ginna zaka môgura-i rontu dîru ña ru tiriši nturu rontar.

Nawuzuu ña - Unnu mašalau amma dîmira ntura yercintu ni ini ai fî naku ini buru gali jiggins. Au dîllu runturugi ni karantirigi ai ginna ini buru gali dîllu rontar ni.

Tuzoo ña - Amma-i «Dazaga

ye Tudaga ye mire šîri huma înni ?» intigi. Ciiru ai ginna amma dau mukure hinna ru mire buru sîri danni. Ciiru unnu tara dau mukurda ru buru ña ? Te mire uŋko tiriši nturu runtiri na jêki, karantirii na jêki te jillan nu amma-i «sîri dîrinni» ntigi. Ciiru unnu runtirii na jiki karantirii na jiki amma-i «Tiriši Dazaga ye Tudaga ye sîri buru dî» ntigi. Unnu tara ginna daa dekir na ni tiriši nturu dîllu rontar. Amma for a hunnoo ini mura-u tigisigire bêyi. Fodintina ni tiriši nturu dîllu rontar. Ini tani dau muru ini ai kisirii jikuu sopurdo tiriši nturu kui terigi ni buru galiyin ni.

HISSEIN ABAKAR MHT

(Texte en Dazaga)

Unnu gorû budi gali ; hajir urrundiri na yikii yoo yu-nu dazaga di urrudide duturoo na gali di karandirigi. Dugusa dişii karayeheta duro, êlifa daza-ga na hindir. Kükur tûbu 2020 di kuu kogo, arangir karandir na karandir di, urrundir na urrundir di ciidi unnu kogo arangir karandirigi ni urrundirigi. Kükur tûbu 2020 budi gali di bêdiyi, tinda na budi lerda yoo amma karayeheta na ginna budi šukurtirigi. Amma Kükur tûbu jendimaa na ginna budi šukuran. Sagahan irri-ciija, Kükur tûbu 202 Al-la daha yuduwuke.

Wuše wuše !!!

Historique du Concours Toubou (texte en Tudaga)

Concours toubou 2012, Bordo Mosko Hanadii-ř du hûi bos.

Lôko Mosko Hanadii-ř landură, anna kuna-ã yê ada-ã yê he ka hunda yuū-ã du karayindîe čidakudo kohudar. Anna kunu-ã yunu a angal du guyuo, dûli du čûduru. Taa adibi nurâ Dočiř (muro horkusu hunâ ada kara yihidi) yuhadiadu : Anna-ã yina yibeduda-ã karayindî gunú, muro mannu yibeyindîe gali. Hôkor hunu a Concours tudagaa-ã yobus.

Cérémonie Concours 2017

2012 tuzuă Concours gubudi-ř hûi nakaar : Anna kunu-ã ha mêdi kinni-ř yibendu, ndar. Yunu oor du tadumaă tûrizidi kakad su yibendu ndar.

êskidi Concours tudagaa-ã yibendirîe Bordo tigiro. Ada kunu-ã arbidi tudagaa-ã čûdurtâ, mura mannu karayinîe yê arbiyinîe yê čidakudo togus. Tôi yingaldo sagahunu 2017 ada lau mannu

Cérémonie Concours 2013

Taa anna murdom sâ čuu (12) kor mêdi karadii yibeyuo. Anna yara ni čuo, ada dûli di arbiyindâ mura guyuo. Odo gubudi-ř sunduk coca haki. Lôko to anna angalda mundu lamar lau lidu du yugó.

Anna nîa bui yidadu yingaldo, sagahunu 2013 Concours tudagaa-ã gudi yibendar. Taa anna digidem (20) kora leo. Taa tunda numo ndurâ, Suisra, lukar.

Sagahunu 2015 Kandamai yê Ôyi yê, Concours tudagaa-ã du hikti karadi yê arbidi yê tonusudo hûi činawo, ôburi yê lau yê čoj. To anna murtahoo (50) kora leo. Kîhi a aü gubudi-ř kunjo gûrsoo hakini. Sagahunu 2016 adibi nurâ yê tani yê

Concours tudagaa-ã hûi nakaar.

Lamar Concours bui togus.

Sagahunu 2018 Concours yibendirîe Bordo tigiro, čidi Mîski du mêdi yerči. Taa tunda Njamina tiro. Tiridâ, aya yibendar nduru todunus, Dazagada-ã mannu četu. To koo 2019 Concours tudagaa-ã Concours tûbu togus.

Dazagada-ã četu yibendarâ budi kubogo durtar. Tôi di môdi sûgoi aya četu yibendar. Tuda-ã yê Dazagada-ã yê hoktundo, četu ka hundâ gubia keyindi togus. Yunu a budi lertiyini !

WUŠE (Simon Neuhaus)

Apprendre à lire et écrire sa langue maternelle, quels sont les avantages ?

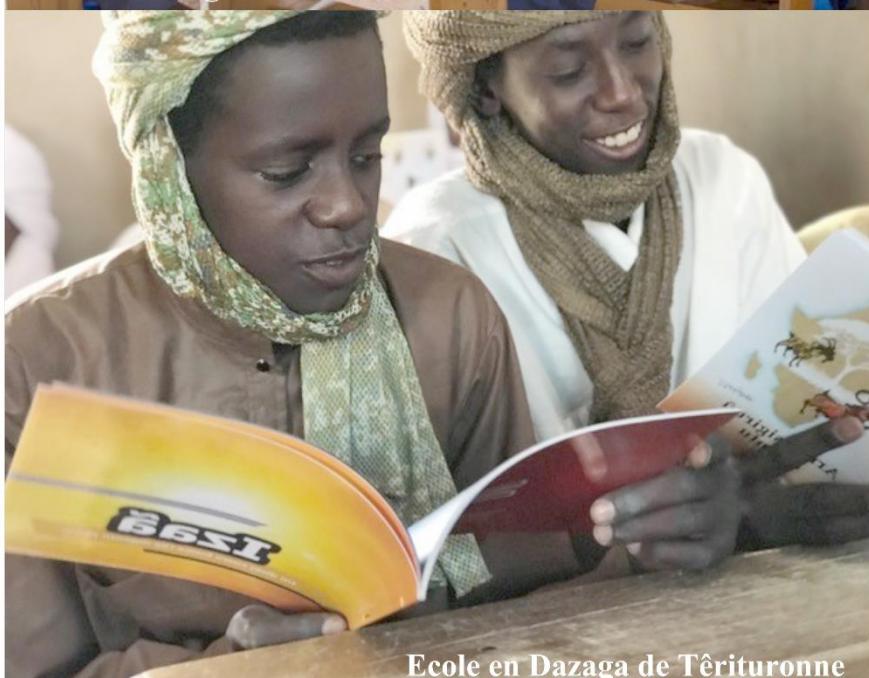
Amma kuba-i : « Cöhuri ka hûdu gû hûyi » yindu.

Kara Kui -Tîniima (Mêdi Dazaga)

Ruu ai gîskei ciña Kara Kui-Tîniima da yêyeij. Ini ginna ru kui, Kara kui tîniima mura amma-i hanantinroo bur gal. Ini înni yoo na, amma-i hanaintigiroo, te mire cussu ni awinni inuu tiragire tigisig, te jillan ini amma-i wutoo daku: Kara kui tîniima mura ñanna ? Ini înni gissirii cikki ?

Ecole en Dazaga de Têrituronne

Ecole en Dazaga de Têrituronne

Mura amma fôu ciiru, amma kûira la hunta na dîri. Mura ini ina ginna ru kui tafu yala ña duro giñtun karaméni. Kaliya ye dowiya ye bur ciki ciiru, kara bêi. Ini te-i mura ru tujoso yaliya ara kara heta ru cen. Te kee ru, Kara kui-tîniima jire ru yercintu ni rôz addi burayintu ni yegaa karaa dompu ni kara niya gura duro bôdi.

Unnu yaliya gura bur sibcintu karaintii cikki. Yaliya kara zutoo, sasaña cûua gina ru kuira, karaa dazaga ru karaintig. Ciiru fransê na addi addi ki gointig. Yege auzu ru bara tigisso, yaliya ru fransê bur centig. Au gur-i ña dazaga karantina ? wurug.

Dazaga ekol duro karading ni ruudungiroo bur gali. Înni kee ru bur gali ? Dazaga ru hananum rununire tigissoo, erifa ntira onko gini amma ntira-i fatra ginna ruda tigissirig. Kisa diza ntra-i gissida ye fara fatra ye ginna tara-i ye yaliya ntra ye yaliya ntrai yaliya hunta-i hanayintigire tigisig. Te tara ginna ru bur cussu. Awinni dazaga duro ilim bur cii.

Ini kuir-i cinga, yaliya dazaga ru saa fiintoo, kara kuir franse kee nana kuir fintig. Dazaga kara kuira ru dina cengre hinoo, saga munni. Ini kuir gal cinna, amma tafu yalana

Apprendre à lire et écrire sa langue maternelle, quels sont les avantages ?

duro cikka na kara ini gal gor gisintu. Inuu kara onko gininga ki ſisa gor dau muku. Kara Kui-Tîniima-i ini dau muku yaliya ara dazaga ye furase ye fora ru karaintiga, yaliya furase bussu karaintiga ru mura bora. Te jilla nu mura-i kara dazaga na bur ſi centii cikki.(APE).

Aū urruyma Koki Kellei (texte en Dazaga)

Woki tira **arru** ſégeli tira ye **zigir** tira ye êniri duro fuktundu.

Zigiruu arru ru hadigire : "Yuna aguzu jira taharumoo nusorugi" yi .

Agu kôi te ru, arru hadigi :

- 1) Tani undoo inda deku fuk-dundug gor haranirigoo turomo ai gonirdi ;

2) Inda balik wude ſi. Undo wude kogo mèda ara gin-na hidinimmi ;

3) Unnu tusom saga deroo hanna kura bo cika ru haroo ñayidinni .

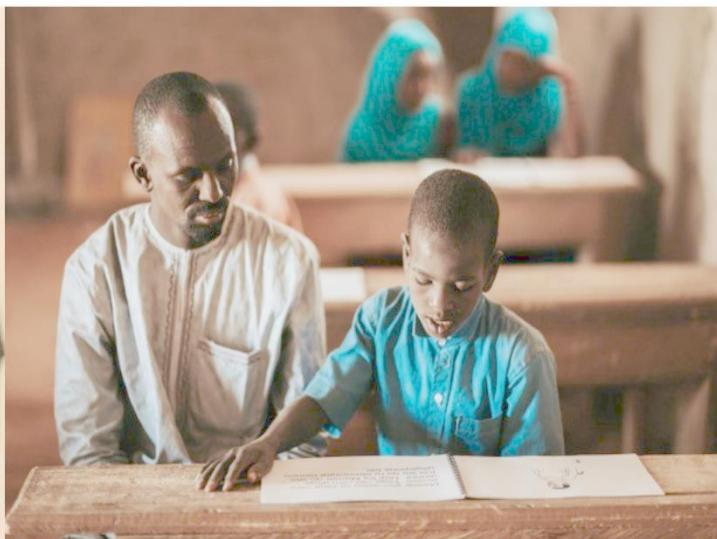
Agu kôi te ru, zigiruu buru gaazu mere, arruu ru sowu teru.

Mèdi ai suru huma : **jire ndahari buru gali.**

(Arru ye Zigir ye/le bouc et l'hyène)

Séance de lecture à école en Dazaga de Térifuronne

Témoignage (Texte en Tudaga) :

de l'homme qui a participé à tous les 7 Concours / Concours ñgo togusudā gunna tani du tîyi

Yagabi Mosko Hanadii-ĩ Bordaa či. Yum horidi hunā sagahunu 2012 ôwuri tûdusuā horiyuo. Anna horiyindā : Kandamai yê yal hunā Šedei yê lidu horiyuo. Yoo ôwonni anna guda mannu četu lidu horiyuo : Ôyi Mahamûd yê yoo Wuše yê adibi hunā Dočii yê.

Gali Mosko Hanadii-ĩ yum gubudi horidunā tani čer nurā tigiri yibenar. Yagabi a du tani amba bui toru maar : du

« ordinateur » ndubabi ni tihiki, yoo īngliška ni wenirîe togus.

Ôwonni tudaga wôtige he arbiri-niri karanirîe togus. Ôwonni

Mosko Hanadii-ĩ sugahunu togusā gulagi « Concours » yû-gurti. Anna gubia yugurkă ha

wuše wuše čeni. Concours ñgo togusudā gunna tani du tîyi ni

kohaar, gunna duraar, budi galii, didi tihinedu. Dagi taju gun-

na du gubia yibenurā « Yûsumai yê tani yê hôisia tînâ

mûkurâ ». Dagi to anna budi

lerçuo. Tani wuše wuše njûn-jûā maar. Têi têdi mannu saga-huna mundu Concours yibenar gunna du zo tideo yugó.

Tani čer nurā ha yê, čer anna Bordo čikâ ha yê čer anna tudâ

gunna ha yê, Mosko Hanadii-ĩ hi budi sukurniri. Anna hundâ tudaga ha budi duna čeo. Tun-

da gunna arangurâ kor duna tadurâ yendiri. « Kubo turonnu ohuro yudobú ».

BRAHIM BARKA HASSAN MI.

Apprendre à lire et écrire sa langue maternelle, quels sont les avantages ?

Mišenu tudaga-ã karaga Lîbiyaa-ã du kara ndogusi-ĩ yire togus !

(Texte en Toudaga)

Mišenu tudaga-ã karaga Lîbiyaa-ã du kara ndogusi-ĩ yire togus.

Êski di, hurgusu njila guru togusudo bu, tudaga-ã karaga agasua Lîbiyaa-ã du kara ndogusi-ĩ ko bos. Tudaga-ã Lîbiya a kara ndogusi-ĩ amba hunâ budi dunodo. Gunna du gubudi, tudaga-ã ha morti di čuwadi. Lîbiya numo numa Tuda čûka guda-ã koi gunú, agasu hunâ kôñole yê adaga numundu-ã ha yê hanayinno gunú, Lîbiya ha numo Yogodaa borsu koi di čuduri. Tudaga-ã karaga agasua-ã du kara todurkoo, hanadi Lîbiya numo adaga mundudo ni, kôñole mundudo. Ôwonni, Lîbiya a arba tudagaa-ã Tuda-ã hikidoo,

haki hurgusu budi yogusudi. Anna karaduda-ã mundu yingal du haki tûge mundu ni, yihi ; yuna aranga du arbitunda-ã ha ni, tudaga du halakindi.

Tudaga-ã karaga Lîbiyaa-ã du kara ndogusi-ĩ njila hoo du mannu eneū du orro du du-

du. Čîidi, nduronnu-ã yê tagulaa šiša yê gunna tiyendu haki mugoi kara kohudurdo yugó. To koi čîidi, sopurdo yugó. Tûgi karaa-ã ni, yibendar ; anna-ã ha ni, hatar. Taa, sagahanu **2017** du lêyine tudaga-ã karaga kara ndogusi-ĩ ladii yibendar. Lêyine-ã yibendurâ muro koi di, numa Tuda-ã du anna kôe kaguradaa-ã turčindu yidadaâ ha wêtige tudaga-ã karaga-ã du kara ndogusi-ĩ baradii kenduru yendar. Taa, mura gunna yoyuo. Wêtige-ã Mîdir kaguradii Ôrkudun gu-ã a tigiriî muro koi wôzir kaguradii Lîbiyaa-ã ha tôluhun du yahad. Taa, wôzire-ã tîrizi di yoyinu ni, tûge tudagaa-ã barayinu ni, ken-

Apprendre à lire et écrire sa langue maternelle, quels sont les avantages ?

duru yendar. Kanûnu (18) sagahanu **2013** ha su tuda-ga-ã karaga Lîbiyaa-ã du kara ndogusi-ï yodi-ï ã. Toi di, wôzir-ã tîrizi di yoyi.

Nû, mèdi ôwuri murdomii kanjinâ du kara ndogusda murta ôguzu kora ha arba tudagaa-ã Tarabulus ga os-koba yendar. Taa, ôwuri murdom sâ nûnjui kanjinâ du kara ndogusi-ï ko bos. Gôniga ôguzu a mugoi nû karayindî ãku. Gôniga tada : Ubari yê Murzug yê Ôrkudun yê a. Ubari a ni, karaga çû du ada (**350**) kora karayindî çûku, su karago nôguzuui karayindîe koi ; Murzug du ni, karaga hunâ çû gunna du ada (**600**) kora karayindî çû. Ôrkudun du ni, nû karaga buia çû du ada (**800**) kora karayindî çûku. Ôwonni, dugusa lidiâ du karaga Ôrkudun ga guda hoo du karayindi. Mèdi ada karayindiâ kara yagaba ôguzu gubuddaa-ã borsu. Sagahanu togusoo, kara yagaba dîsee gubuddaa-ã gunna karayindi.

Ôwonni, Šebeha a karaga ôguzu yê Mararam yê numâ kulaa çûkaâ yê a karaga tuzoo du yê Tezer ga karaga hoo du yê gunna du ôwuri ligiï kara kohodirîe gartirî tîyiku. **Hassan Bedei mi**

Culture Toubou : Poèmes

Čadiena-ã

AÜ arbiyinā : ABDEL-SALAM WAHILI BRAHİM (Tudaga)

Cadiena-ã, Čadiena-ã, Čadiena-ã
Yerndu, yerndu, Čad su yudombu !
Yerndu, kihanu nura kôi di čii
šihinetu, hoksundu
Guro nura kôi di hidéna šihinetu
AÜ turonnu sohudo, Čad su gubia kendu
Ambe busau hunā du čii yodurku yoŋgu, gubia yusurru
Čadiena-ã, Čadiena-ã, Čadiena-ã

Nendundú, hoksundu, dahu turondu
Čad nuro hi layi či
Maa ni ndūú, ônuu ni ndūú, ya-
laa ni ndūú
AÜ turonnu sohudo gubia yû-
surru
Čadiena-ã, Čadiena-ã, Čadiena-ã !

Tiliši nturuu kimire nturuu

AÜ urruyima WASSAI BIRAN ISSA (Dazaga)

Dazaga mire tiliši nturu
kiyai ni buru cusu.
Mire buru rudinni, amma mînta-
i hanayintig.

Taara môgura sopur curunoo
gali.
Tiliši amma-u gonturdoo gali.
«Na?» ninoo, tiliši nturu tinta.
Dazaga mire nii ginna duro
bêyi.
Mire tiliši buru gali, ciiru amma
muntu-i
yêyintinni.
Tee jilan nu šimpur ronturoo
gali.
Tiliša kuraa muntu ciiru mire
buru dakir.
Dazaga tiliši tinta ja kimire.
Mire kincoo biri tîdirdi.
«Na?» ninoo, tiliši nturu tinta.

Nuro huski dunudo tam
Ka nuã čûsa-ã hudûú
Tudaga nua gala-ã hûdûú
Tudaga-ã muro mèdi TUDA du
yugurûdo
Adaga nuã kundudi-î hi yugu-
rûdo
Tudo tudagayini čindi
Tudo čumasa yida čindi
Tudo adaga ha či čindi
Ka muro mèdi TUDA yê KA
hoktundu TUDAGA yuguruk
Ka numa hûdûuwô Tudo gunû
Domurî ndurâ OUSMAN HAMID
yuha :
« Tudaga kinjidi tiri du luum
Kundudo kinjidi kûrmo »

TUDI-Ï
AÜ arbiyinā : OUMAR ABA-KAR KELLEY (Tudaga)

TUDI-Ï TUDI-Ï TUDI-Ï
Tudi-ï Čad numo nuû
Tudi-ï Lîbie numo nuû
Tudi-ï Niyer numo nuû
Tudi-ï ndûrtu tam
Tudi-ï hala tam
Tudi-ï adaga tam
Tudi-ï nuju tam
Tudi-ï nînji tam
Tudi-ï kundudo tam
TUDI-Ï TUDI-Ï TUDI-Ï
Nuro gagala tam

TUDI-Ï TUDI-Ï TUDI-Ï
Tudaga-ã ha duna ye
Kundudo numa gabi-î hi kuba
čû du yida
Kundudo kinjidi kûrmo
Tudaga kinjidi morti
Adaga kinjidi numo bozû

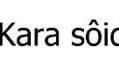
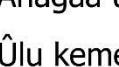
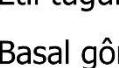
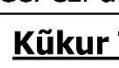
TUDI-Ï TUDI-Ï TUDI-Ï
Ada nuã kara-yihi
Buya nuã ha bûre yûdu
Tuda giba-ã ha lanu naani tiri
hundâ ha yusu
Dahu nduronnu nuu gabi-î sobûú
Tudaga nuã tûre-ã hudûú
TUDI-Ï TUDI-Ï TUDI-Ï !

ÊRIŠA (Devinettes)

1. Durusu nûguu diru wunnaã înni ? _____
2. Tedigi tuzunã înni ? _____
3. Yege aya tanjû ja duro yunu kidei ciî înni ? _____

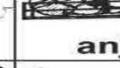
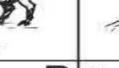
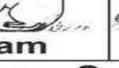
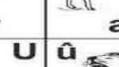
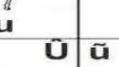
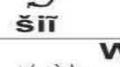
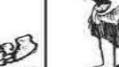
Alphabet Toubou

Êlifa Dazagaa

a	A	b	c	d	e	è
<u>aski</u>	<u>bosu</u>	<u>côori</u>	<u>dégil</u>	<u>eke</u>	<u>éti</u>	
f	F	g	h	i	î	j
<u>furu</u>	<u>goni</u>	<u>hadin</u>	<u>izi</u>	<u>yî</u>	<u>jina</u>	
k	K	l	m	n	ñ	ñ
<u>kogoye</u>	<u>lalam</u>	<u>mulu</u>	<u>nûru</u>	<u>ñaki</u>	<u>ñahila</u>	
o	O	ô	p	r	s	š
<u>orko</u>	<u>ôrku</u>	<u>pompu</u>	<u>rôdiye</u>	<u>sa</u>	<u>aši</u>	
t	T	u	û	w	y	z
<u>telti</u>	<u>urru</u>	<u>dûguli</u>	<u>wini</u>	<u>yaya</u>	<u>zînki</u>	

Illustrateurs : Susan Rose, Brahim Daouda, Jean-Marie Boayaga, Mbanji Bawe Ernest

Arba tudagaa-ã

a	A	â	b	č	d	
<u>aski</u>	<u>kayuâ</u>	<u>ére</u>	<u>barbi</u>	<u>çôhuri</u>	<u>direnu</u>	
e	E	ê	g	h	i	
<u>eberu</u>	<u>êre</u>	<u>gimiî</u>	<u>hosu</u>	<u>diri</u>		
î	î	î	k	l	m	
<u>tîbi</u>	<u>êî</u>	<u>karaha</u>	<u>lôî</u>	<u>mûzi</u>		
n	N	nj	ñ	ñ	o	
<u>no</u>	<u>anja</u>	<u>nj</u>	<u>ñê</u>	<u>ñam</u>	<u>ormo</u>	
ô	Ô	p	r	s	š	
<u>ôtu</u>	<u>popur</u>	<u>arru</u>	<u>sûni</u>	<u>šii</u>		
t	T	u	û	ü	w	
<u>tûnni</u>	<u>yurusu</u>	<u>û</u>	<u>dûguli</u>	<u>yuû</u>	<u>wûni</u>	
y	Y	z				
<u>yuzo</u>	<u>zînji</u>					

Illustrations : Madjitelem Phanuel
Mbanji Bawe Ernest
Hassane Abakar
Ôyi Mahûmut

Comptine

Usu da usuu

U su da usuu

Usu nêgeti

Nêgeti kara

Kara sôidoo

Sôi anaga

Anagaa ûlu

Ûlu kemele

Kemele wele

Êtîi tuguni

Basal gône

Kûdomi cêide

Cêi êzi dirja kurcok.

Kûkur Tûbu duro kana-har baranîigo yuna kisiiga !
(Texte en Dazaga)

1. Cau naâna ginna niri karaniîgi ;

2. Cûdo bo-u njendoo, jenum kurtiîgi ;

3. Budi karaniîgi. Lîbira êriha ya dagaa ye zugulaa ye, yoo « lîbir hôluja » ye « Sudur Tûbu » (jurnal) ye dîksioner ginna cikii ni tussa ši.

4. Gûruba WhatsApp (Yege dazaga ja ye Concours Toubou 2020 ye), yoo tigaa ada nedaa daha cikaa (www.moskohanadii.org www.dazaga.org), yoo Facebook ye duro (daa) noko ginna urrunu.

AÜ urruyma AHMAT GIHINNI

Les structures organisatrices

Nimè Tombà (Dazaga)

Nimè Tombà mere Asôsiasiû kûronduni amma ña ye Sakafa (Adaga) ña ye daха hidimeyinigi. Mere siyaasa duro na bêi, yo hôide hun na barayinii bêi.

Wôki hûi tinakû : ize sûbudû ña sagahan 2016, ôwiri nduzoo ña duguha dîgidem sâ aguzuу curukû ; **Njemene** di.

Sagahan te duro, ôwiri nisii ña duguha dîgidem sâ aguzuу curukû, hakuma hanayi ni wêtige cén. Wêtige te rukum huma : **Arrêté ministériel N°4972/MAT/2016.**

Nimè Tombà mere, **Cad** duro, busau ai Sahel ña ye Sahara ña ye ginna duro hidimeyinigi cii di, unnu gorû kogo, pîrefektur Gouro ña daха bes budi hurgusu dîi.

Mere yunu gôyi yercinâ, iše amma ada busau ai Sahel ye Sahara ye duro cikaa ña zaka gali tigisiña ye, zaka êmii kûro irriña ye.

Te jilla, yuna ada kûronduni hundû gôyi yercine :

Kûronduni êmii ña ye karâ ña ye njilaha amma (santé) ña ye ;

Zaka êmii njilaha di buzuja ye, zaka Sakafâ ye haga amma ye ginna tuhukudija ye ;

Zaka bîi (environnement) nduruû hukurunja ye ;

Zaka adaga ndura ye daga ndura, yo yuna ndura kubaa ginna zaka ši tendija ye ;

Zaga êmii ye hakuma ye, yoo asôsiasiû kuda cikaa ye ginna di turkundir ni, kaa dendu ni, nime kûro kendiriña.

AHMAT GIHINNI ALLACI

Mosko Hanadii-î (Tudaga)

Bordoa kôi turo, čer hunâ Mosko Hanadii-î čindîe, či. Hoo gubia kîši-î yê ñgullahaa-â yê (ADP) 2012 horiyi. Kôi to di anna-â tudaga ni karayindi, îngiliška ni karayindi, naharka ni karayindi. Ôwonni, kômbuyutur ni hikindi. Ôwonni du, kîtaba yila šiša mundu čûo: Tudaga yê naharkaa yê îngiliškaa yê arangaa yê du čûo. Kîtaba taa, allahar du bu, anna čidakâ tigirndu ni du karayindi. Yunu gudi gali du čii mekine kakada hoto di čoobîe yê hotaa anna-â yihidîe yê mannu čûo.

Zala yê Nîyer yê kunu gubi bôdiyu. Toi yingaldu nû anna-â budi mundu dahu čongo. Ka hundâ yê adaga hundâ yê arbidindîe togusoo, didi morçundú. Loko turo aü turo yuhadi : « Aü ka hunâ hanayunnó kôñoli hunâ mannu anna-â mugayundú » či. Ôwonni yuhadi: « Aü tani Tudo čini čidi tudaga hanayunnó tudo gunú » či. Yunu to yuhadâ budi yire.

Toi yingaldu, anna zala čûkâ budi ka hundâ čidaku meyella-â mundu yihido. Anna mundu gunna meyella-â taa čudurtâ tudaga-â ka guda-â kua koodi, hanayuo. Anna Tuda-â gunna Čad čûkâ yê Nîyer čûkâ yê Zala čûkâ yê gunna anna zala du meyella yibeyindiâ ha nuju bui yendiri. Mosko Hanadii-î mannu tudaga-â nduhuii yê nešertii yê yingaldu horkusu a du zodîe barayini. Tunda tudaga-â ka yu a koi di aü aü hu čenî bizîe barandiri. Ka-â nduhui hundâ yunu gunna du istaamalti barayinîe kor du hanandiri. Wetî yê arbidi yê du gunna, adaga giba yê yuna guda êske-â gunna du yê. A gu yingaldu tunda anna Mosko Hanadia-â kitaba-â kinji di bîdiyoa yê appa yê yibendar. Dakumo koo kôi a du hanjî.

Yunu a gunna zaga togusî čii anna Tuda-â zaga gubia turrîe barandirî tîyo. Tudaga dakuru !

Ôyi Mahûmut

